

*1968, 3. srpen, Bratislava. - Prohlášení šesti komunistických a dělnických stran socialistických zemí, přijaté v Bratislavě.*

3. srpna 1968 se v Bratislavě uskutečnila porada představitelů komunistických a dělnických stran Bulharské lidové republiky, Maďarské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Polské lidové republiky, Svazu sovětských socialistických republik a Československé socialistické republiky. Porady se zúčastnili:

Za Bulharskou komunistickou stranu: T. Živkov, první tajemník BKS, předseda rady ministrů BLR; S. Todorov, člen politického byra a tajemník ÚV BKS; P. Kubadinski, člen politického byra ÚV BKS a místopředseda rady ministrů BLR.

Za Maďarskou socialistickou dělnickou stranu: J. Kádár, první tajemník ÚV MSDS; J. Fock, člen politického byra ÚV MSDS, předseda vlády MLR; Z. Komócsin, člen politického byra a tajemník ÚV MSDS.

Za Jednotnou socialistickou stranu Německa: W. Ulbricht, první tajemník ÚV SED a předseda státní rady NDR; W. Stoph, člen politického byra a tajemník ÚV SED a předseda rady ministrů NDR; E. Honecker, člen politického byra a tajemník ÚV SED; H. Mattern, člen politického byra ÚV SED, předseda ústřední stranické kontrolní komise SED; G. Mittag, člen politického byra, tajemník ÚV SED; H. Axen, kandidát politického byra, tajemník ÚV SED.

Za Polskou sjednocenou dělnickou stranu: W. Gomułka, první tajemník ÚV PSDS; J. Cyrankiewicz, člen politického byra ÚV PSDS, předseda rady ministrů PLR; Z. Kliszko, člen politického byra, tajemník ÚV PSDS.

Za Komunistickou stranu Sovětského svazu: L. I. Brežněv, generální tajemník ÚV KSSS; N. V. Podgornij, člen politického byra ÚV KSSS, předseda prezidia Nejvyššího sovětu SSSR; A. N. Kosygin, člen politického byra ÚV KSSS, předseda rady ministrů SSSR; M. A. Suslov, člen politického byra, tajemník ÚV KSSS; P. J. Šelest, člen politického byra ÚV KSSS, první tajemník ÚV KS Ukrajiny; K. F. Katušev, tajemník ÚV KSSS; B. N. Ponomarjov, tajemník ÚV KSSS.

Za Komunistickou stranu Československa: A. Dubček, první tajemník ÚV KSČ; O. Černík, člen předsednictva ÚV KSČ, předseda vlády ČSSR; J. Smrkovský, člen předsednictva ÚV KSČ, předseda Národního shromáždění ČSSR; V. Biřák, člen předsednictva ÚV KSČ, první tajemník ÚV KSS; J. Lenárt, kandidát předsednictva ÚV KSČ, tajemník ÚV KSČ. Za československou stranu se jednání zúčastnil i prezident ČSSR L. Svoboda.

Představitelé ústředních výborů komunistických a dělnických stran socialistických zemí, vycházejíce z toho, že složitá mezinárodní situace, podvrtná činnost imperialismu namířená proti míru a bezpečnosti národů, proti socialismu, si vyžaduje přijmout opatření k upevnění jednoty socialistických zemí, berouce na vědomí, že rozvoj socialismu nastoluje nové úkoly, pro jejichž řešení je životně nutné další sjednocení úsilí socialistických států, považovali za nezbytné svolat tuto poradu do Bratislavy.

V duchu tradice, jež se vytvořila, v ovzduší úplné otevřenosti, zásadovosti a přátelství posoudily bratrské strany aktuální otázky boje za socialismus, další upevnění socialistického společenství, sjednocení světového komunistického hnutí. Vyměnily si názory na problémy současné mezinárodní situace a posílení boje proti imperialismu.

Představitelé komunistických a dělnických stran posoudili cesty upevnění rozvoje a bratrské spolupráce socialistických států. V období, které uplynulo od porážky fašismu a nastolení moci dělnické třídy, národy evropských zemí, které nastoupily cestu socialismu, dosáhly vítězství ve všech sférách společenského života.

Za tato léta, překonávající obtíže a neustále zdokonalující práci strany v každé socialistické zemi, vybudovaly mohutný průmysl, přeměnily život na vesnici; soustavně roste i blahobyt lidu, rozkvétá národní kultura. Miliony pracujících se probudily k uvědomělému politickému životu. Zvláště významných úspěchů při výstavbě socialismu a komunismu dosáhl Sovětský svaz. Neobyčejně vzrostl mezinárodní vliv socialistických států a jejich úloha při řešení významných otázek světové politiky.

Podpora, ochrana a upevnění těchto vymožeností, kterých dosáhly národy svým hrdinským úsilím, obětavou prací lidu každé země, jsou společnou internacionální povinností všech socialistických zemí. To je jednotný názor všech účastníků porady, kteří projeví neochvějnou rozhodnost rozvíjet a chránit vymoženosti socialismu ve svých zemích, dosahovat nových úspěchů při budování socialismu.

Na základě historické zkušenosti se bratrské strany přesvědčily, že kráčet vpřed po cestě socialismu je možné pevně a důsledně, jen když se řídí společnými zákonitostmi budování socialistické společnosti a v první řadě upevňují vedoucí úlohu dělnické třídy a její avantgardy - komunistické strany. Přitom každá bratrská strana řeší tvořivě otázky dalšího socialistického rozvoje, bere v úvahu národní zvláštnosti a podmínky.

Neotřesitelná věrnost marxismu-leninismu, výchova lidových mas v duchu socialistických idejí, proletářského internacionalismu, nesmiřitelný boj proti buržoazní ideologii, proti všem antisocialistickým silám, jsou předpokladem úspěchů při upevnění pozic socialismu a v odporu proti imperialistickým útokům.

Bratrské strany pevně a rozhodně vyzdvihují nerozbornou solidaritu, mimořádnou bdělost proti všem snahám imperialismu a všech jiných protikomunistických sil oslabit vedoucí úlohu dělnické třídy a komunistických stran. Nedovolí nikdy nikomu vrazit klín mezi socialistické státy, podkopat základy socialistického společenského zřízení. Bratrská družba a jednota v tomto směru odpovídají základním zájmům našich národů a vytvářejí nadějný základ pro řešení sociálně ekonomických a politických úkolů, kterými se zabývají komunistické strany našich zemí.

Bratrské strany považují za svou povinnost věnovat neustálou péči zvýšení politické aktivity dělnické třídy, rolnictva, inteligence, všech pracujících, všestrannému pokroku socialistického společenství, dalšímu rozvoji socialistické demokracie, zdokonalování stylu a metod práce stranických a státních orgánů na základě demokratického centralismu.

Různorodé úkoly rozvoje socialistické společnosti v každé z našich zemí je možno řešit podstatně lépe vzájemnou pomocí a podporou. Bratrské styky rozšiřují možnosti rozvoje každé socialistické země. Účastníci porady vyjádřili pevné odhodlání učinit vše, co na nich závisí, pro prohloubení všestranné spolupráce svých zemí na základě principů rovnoprávnosti, zachování suverenity a národní nezávislosti, územní nedotknutelnosti, bratrské spolupráce a solidarity.

Komunistické a dělnické strany považují za prvořadý úkol efektivně využít ohromné přírodní zdroje svých zemí s využitím nejnovějších výsledků vědy a techniky a zdokonalováním forem a metod socialistického hospodářství a dosahovat tak dalšího rozvoje ekonomiky, zvyšovat životní úroveň pracujících. Efektivní cestou dosažení těchto vytyčených cílů je rozvoj ekonomické spolupráce socialistických zemí na dvoustranných a mnohostranných základech. Stále většího významu nabývá zdokonalování činnosti Rady vzájemné hospodářské pomoci, rozvoj kooperace a specializace výroby socialistických zemí, což umožňuje plně využít předností mezinárodní socialistické dělby práce.

V této souvislosti se opět potvrdila aktuálnost úkolu uskutečnit v nejbližší době hospodářskou radu na nejvyšší úrovni.

Účastníci porady považují za svou povinnost obrátit pozornost národů k tomu, že v důsledku agresivní politiky imperialismu zůstává mezinárodní situace složitá a nebezpečná. V těchto podmínkách bratrské strany socialistických zemí, vycházejíce ze zájmů boje za upevnění všeobecného míru a bezpečnosti národů, za organizaci rozhodného odporu proti agresivní politice imperialismu a za upevnění zásad mírového soužití států s různým společenským zřízením, znovu potvrzují, že jsou připraveny sladit a koordinovat svou činnost na mezinárodním poli.

Dělnická třída, rolnictvo, inteligence, všichni pracující požadují mír a klid pro své země, pro všechny lidi na celém světě. Socialistické země činily, činí a budou činit všechno, aby se tyto hluboké tužby národů splnily. Naše strany vyhlásují, že budou i nadále spolupracovat při řešení tohoto ušlechtilého úkolu se všemi komunistickými a dělnickými stranami, se všemi pokrokovými silami v boji za světový mír, svobodu, nezávislost a sociální pokrok.

Komunistické a dělnické strany Bulharska, Maďarska, Německé demokratické republiky, Polska, Sovětského svazu a Československa znovu slavnostně vyhlásují své rozhodné odhodlání podporovat i

nadále hrdinný vietnamský lid a poskytovat mu nezbytnou pomoc ve spravedlivém boji proti americkým interventům.

Znepokojuje nás i to, že situace na Blízkém východě v důsledku agresivní politiky vládnoucích kruhů Izraele zůstává nadále napjatá. Naše strany učiní vše, co je v jejich silách, pro likvidaci následků izraelské agrese na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN z 22. listopadu 1967 - pro odchod izraelských vojsk z okupovaných arabských území.

Hodnotíce situaci v Evropě, účastníci porady konstatují, že aktivizace sil revanšismu, militarismu a neonacismu v západním Německu se bezprostředně dotýká bezpečnosti socialistických států a vytváří nebezpečí pro světový mír. Budeme i v budoucnu důsledně uskutečňovat v evropských záležitostech koordinovanou politiku odpovídající společným zájmům socialistických zemí, zájmům evropské bezpečnosti, čelit jakýmkoliv pokusům o revizi výsledků druhé světové války a narušení evropských hranic; budeme neustále trvat na neplatnosti mnichovské dohody od jejího vzniku; budeme rozhodně podporovat Německou demokratickou republiku - socialistický stát německých pracujících, který brání mír; budeme neustále podporovat Komunistickou stranu Německa a ty síly, které bojují proti militarismu a revanšismu, za demokratický pokrok.

Komunistické strany socialistických zemí vyjadřují své odhodlání usilovat o upevnění evropské bezpečnosti, potvrzují zásady bukurešťské deklarace a prohlášení konference evropských komunistických a dělnických stran v Karlových Varech. Jsou připraveny učinit vše pro svolání kongresu evropských národů na ochranu míru na našem kontinentě, nedopustit narušení míru v Evropě, což má rozhodující význam pro zajištění míru na celém světě. Pro dosažení tohoto cíle dotýkajícího se zájmu všech národů bude zaměřeno všechno naše společné úsilí.

Dnes, kdy imperialistické síly USA, NSR a jiných zemí se při své agresivní aktivitě usilovně pokoušejí oslabit socialistické společenství, představitelé bratrských stran považují za nezbytné zdůraznit opět mimořádný význam Varšavské smlouvy. Tato smlouva, uzavřená socialistickými zeměmi jako odpověď na vstup revanšistického západního Německa do agresivního imperialistického bloku NATO, byla a je mohutným faktorem pro mír a bezpečnost evropských národů. Je nepřekonatelnou překážkou všem, kteří by chtěli revidovat výsledky druhé světové války. Spolehlivě chrání vymoženosti socialismu, suverenitu a nezávislost bratrských států. Je zaměřena k upevnění evropské bezpečnosti, k zajištění světového míru.

Současná situace od nás vyžaduje neochabující úsilí pro zvýšení obranyschopnosti každého socialistického státu a celého socialistického společenství, pro upevnění politické a vojenské spolupráce v organizaci Varšavské smlouvy.

Účastníci porady považují za svou povinnost soustavně bojovat za upevnění jednoty mezinárodního komunistického hnutí. Konstatují, že v poslední době byla vykonána velká práce na přípravě nové mezinárodní porady komunistických a dělnických stran. Bratrské strany vysoce oceňují tuto práci a vyjadřují přesvědčení, že nadcházející porada bude úspěšná a bude významným přínosem ke konsolidaci všech revolučních sil v současnosti.

Jsme pevně přesvědčeni, že jednotný marxisticko-leninský světový názor, úloha komunistických a dělnických stran jako předvoje a vedoucí síly společnosti, socialistický základ národního hospodářství našich států budou i nadále skutečnými faktory dalšího upevnění zemí socialismu, jednoty jejich akcí v boji za společné velké cíle.

Strany, které se zúčastnily bratislavské porady, vystupují s tímto prohlášením, neboť jsou hluboce přesvědčeny o tom, že pozice a názory v něm vyjádřené odpovídají zájmům všech bratrských zemí a stran, věci nerozborného přátelství národů našich zemí, zájmům míru, demokracie, národní nezávislosti a socialismu.

*SÚA - A ÚV KSČ, f. 07/15, nezař. - Originál, strojopis v ruském jazyce, v červených deskách s voskovou pečetí ÚV KSČ. 11 s.*

